

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile primite se
primesc. — Mănușirile nu se
returnează.
INSCRIBEREA se primește la Admi-
nistrațiunea din Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de muncitori:
la Viena: M. Döcker, Heinrich
Schulz, Rudolf Mosse, A. Oppelitz
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Dumencor. In Budapesta: A. V.
Goldberger, Reichen Bernat; In
București: Agence Havas, Su-
cursale de Roumanie; in Ham-
burg: Karoly & Lebnmann.
Prețul inserțiilor: o serie
harmonă pe o coloană 6 or. și
6 or. timbre pentru o publi-
citate. Publicări mai dese după
tarif și în vouchere.
Reclame pe pagina a 3-a o
seară 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LIX.

„Gazeta” iese în ziua care di.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la d. colectorii.
Abonamente pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30: erașin
1: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dănuș în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 10 bani. Afară abonamen-
tele costă și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 213.

Brașov, Vineri 27 Septembrie (9 Octombrie)

1896.

România, noi și Maghiarii.

IV.

Când bărbații de stat români au solicitat la puternicul cancelar al Germaniei scutul puterilor centrale pentru pacificarea dezvoltare a României, Bismarck li-a promis acest scut, însă nu s'a mărginit numai a le dice: „dacă veți lucra, vă vom sprijini”, — vorbe adresate d-lui D. Sturdza, după afirmarea sa — ci a cerut dela ei hotărât, ca condiția prealabilă a alăturării la tripla alianță, ca să caute a se împăca mai întâiu cu Austriacii și în deosebi cu Ungurii.

Ungurii la rândul lor au pus ca condițiune de apropiere și amicitie, ca guvernul român nu numai să nu încurajeze „agitațiunile” Românilor ardeleni, d-er să dea chiar mână de ajutor guvernului unguresc pentru suprimarea lor pe totă linia.

Ce au răspuns atunci bărbații de stat români, ce promisiuni au făcut în direcțiunea aceasta nu scim, însă am vădut între anii 1884 și 1887, că guvernul Brătianu a dat într'adevăr probe destul de vădite, că nu voește să mai tolereze nici sub regimul liber al țerei românesce manifestațiunile ale Ardelenilor de acolo, cari erau privite de Unguri ca agitațiuni contra Ungariei.

Pe atunci, ca și astăzi, era ministru de externe d-l Dimitrie Sturdza. Și bine scim cu toții, că una din creaturile sale, Ioan Slavici, făcea propagandă prin „Tribuna” din Sibiu pentru împăcarea conflictului dintre Români și Maghiari cu ajutorul Vienei, și ca piedecă principală a acestei împăcări privia pe Ardelenii pribegi din România, „revoluționari” și „irredentiști”, pe cari îi plăcea să-i numească cu deosebire „esistențe catilinare”.

Organul nostru a avut aspre conflicte cu acești propovăduitori ai politicii de împăcare preconisate de d-l Sturdza, și în urma acesta și-a creat mulți dușmani atât la noi cât și dincolo de Carpați, dintre aceia, cari se purtau cu iluzia, că se țese o politică, ce ne va pregăti mari izbânde.

Din nenorocire însă, nu noi, ci ei au rămas de minciună.

Nu ne trebuie multe cuvinte, ca să schimbăm rezultatele acelei politice fatale, inaugurate la 1884 în mijlocul nostru.

Impăcarea vedem, că este adă mai departe de realizare ca ori și când. Cu Viena am rămas pe jos, și toate imbiările cu înfrățirea, ce mai era prezentată și ca o necesitate politică impusă dela împărăția, s'au schimbat în contrariu, și astăzi, după doi-spre-dece ani dela mergearea lui Ioan Brătianu la Gastein, noi Românii din Transilvania și Ungaria ne aflăm sub plin regim de persecuțiune, cum nu s'a mai vădut nicăieri la noi.

Ce-i drept, Ardelenii cei „periculoși”, cari pribegesc prin România și erau spaima celor înfrățiiți din Viena și Budapesta, au putut

erăși răsufila vre o șapte ani după schimbarea guvernului la 1888, ba au ajuns încă în cursul timpului la mare valoare, căci pe câtă vreme d-l Sturdza s'a aflat în opoziție, omenii săi au încetat de a-i mai privi ca pe turburătorii născuți ai bunelor raporturi ale statului român cu monarhia noastră.

Cu toate acestea, d-l Sturdza n'a lăsat din mână firul împăcării țesut la 1884—5 și astfel, când după întrevăderea dela Ischl a ajuns erăși ministru de externe al țerei, devenind tot-odată șef al guvernului, a început, prin declarația sa dela Iași, să-l țese mai departe.

Lucrul naibii însă, că îndată ce e vorba de „aplanarea conflictelor” pe calea bunei înțelegeri cu Maghiarii, ies erăși din pământ ca ciupercile „irredentiști”. Fără a se presupune existența acestora, precum și acțiunea comună pentru nimicirea lor, nici că se pot închipi bune și amicabile raporturi între guvernul român și guvernul unguresc.

Ori ce s'ar dice despre fiasco de până acuma al politicii de mulcomire și înblândire cu ajutorul Împăratului, cu una totuși ne-am ales: din „Valachi” numai tolerați, din „Daco-Români” urgisiți încă de pe timpul orbului br- Wesselenyi, am ajuns astăzi „irredentiști” temuți, și acesta avem s'o mulțămim numai și numai acelei politice.

Și am avansat așa de tare și așa de curând, încât astăzi sub „irredentiști” nu se mai înțeleg singur Ardelenii „catilinari” din România, ci noi toți Românii de dincoace, câți luptăm în opoziție cu sistemul dominant unguresc pentru drepturile noastre naționale, ergo „agităm” în sens maghiar, suntem taxați de „irredentiști”.

Nu credeți? Poftiți și cetiți foile unguresce și foile germane maghiarofile; cetiți ce a scris despre visita împărătescă la București „Neue fr. Presse” din Viena, cunoscută ca organ inspirat de guvernul unguresc și cu ore-cari legături și cu ministerul de externe; cetiți ce a declarat contele Goluchowski deputatului ungur, care i-a publicat declarațiile în „Egyetértés”.

Ministrul nostru de externe vorbește de intervenirea sa, încă de pe timpul când era ambasador la București, ca ne'nțelegerile dintre România și Ungaria „să fiă reduse la justa lor valoare”; vorbește de Românii ardeleni, cari „agită” mereu în România, fără succes însă. D-l Goluchowski vorbește apoi de câți-va „aventurieri politici”, Ardeleni se'nțelege, precum vorbește „N. fr. Presse” de „paroxismele fanaticilor naționaliști”.

Avem d-er în timpul cel mai nou o „irredentă română în Ungaria”, care trebuie cu ori-ce preț nimicită, ca să se potă continua ne-jignit în pace oprimarea Românilor din Transilvania și Ungaria și să potă dăinui bunele relațiuni dintre ambele state.

Cum-că în realitate acest irredentism n'a existat nicăieri și nu există, decât ca pretext al dușmanilor existenței noastre naționale, nu împoartă. Destul, că acesta este formula, împrejurul căreia se învârtesc adă diplomația austro-maghiară-română în ce privește cestiunea națională.

Dacă această direcțiune accentuată din nou cu deosebire de vre-un an încôce, stă său nu în legătură chiar cu întrevăderile monarhilor la Ischl și București, nu putem sci. Ceea ce dorim este să nu fiă așa, ci din contră întrevăderile acestea să pună capăt acelei direcțiuni, ce voește să tracteze de noi fără de noi.

Pentru ori-ce cas însă noi trebuie să fim pregătiți și, ca să putem paraliza ori-ce eventuală înrăutățire a șanselor cauzei noastre drepte prin vitrega constelațiune, trebuie să ne căutăm mai întâiu de toate punctul de rașim numai în noi înși-ne, aici acasă. Politica noastră trebuie să fiă condusă de noi, de cei de-acasă, și nu de cei fugiți în București.

Noi Românii din Ardeal, Bănat și Țera ungurescă, grupându-ne sub stegul nostru național, să ne concentrăm privirile numai în mijlocul nostru și să ne vedem de necazurile noastre, independent de fluctuațiunile diplomației vremelnice.

Atunci ne vom împlini problema și cauza noastră va fi câștigată.

Conferența Sașilor. Se vede acum, că Sașii au fost de cu vreme avisați de ministrul-președinte Banffy despre intențiunea sa de a disolva camera. De-aci îngrijirea comitetului lor din Sibiu pentru pregătirea și conchiătarea conferenței sășesol numită „Sachsentsag” pe o besă, care să facă o putință guvernului de-a pretinde, că nu se abate dela principiul său monstruos stabilit, când cu oprirea conferenței române, decât a incuviința ținerea conferenței sășesol.

„Sachsentsag”-ul e conchiătat pe ziua de 22 Octombrie a. e. în Sibiu. La această adunare sunt invitați *alegătorii dietali*, cari stau pe baza programului popular sășesol *fără deosebire de confesiune și naționalitate*, din cercurile electorale Sibiu, Brașov, Sighișoara, Mediaș, Bistrița, Sebeș, Oraștia, Șura mare, Cisnădia, Noorigiu, Cinou mare, Agnita, Cehalm, Ghimbav și Hărman.

Ordinea zilei: 1) Schimbarea cătorva dispozițiuni formale ale punctului 8 din programul popular sășesol. 2) Resoluțiune asupra susținerii dispozițiilor meritice ale programului sășesol. 3) Alegerea din nou a membrilor comitetului central.

„Sieb. D. Tagblatt” astăzi publică în întregul lor proiectele, ce vor fi prezentate „Sachsentsag”-ului, adică 1) programul sășesol cu modificările din punct 8, privitoare la comitetul central și la îndatoririle lui. 2) Resoluția, ce se va propune conferenței, care nu este, decât o întărire din nou a celor 7 puncte dintăiu ale programului sășesol.

Ruptură în partida liberală. „Magyarorszag” spune, că în sinul partidei dela putere este o mare fierbere contra lui Banffy, care în curând are să provoace o ruptură. Lupta este între clica lui Tisza și între Banffy. Cest din urmă a scos din candidatură pe cei mai intimi omeni ai clicii

tiszaiste, voină a-i lipsi de mandate. Clica vede într'asta apropierea sfirșitului puterii sale și de aci lupta pe mörte și viață între Banffy și Tisza.

O nostimadă electorală. „Budapesti Hirnap” dela 7 Octombrie publică un articol de fond intitulat „Români la alegeri”. Tema i-a sugerat-o un corespondent al său, care ține să se facă interesant cu născocirea, că la alegerile din acest an vor lua parte și Românii. Marii confei, dice corespondentul ungur, țin încă la principiul pasivității, d-er generațiunea tineră a „Valahilor” pășese în contra lor. Mai spune corespondentul fôiei unguresce, că această „tineră generațiune” a constituit deja și un „comitet general”, care în zilele proxime va ține ședință în Sibiu pentru a stabili lista candidaților. Președintele comitetului ar fi Dr. Cornel Diaconovich. Scopul lor (a tinerilor „valahi”) este să pună în candidatură câte-un Român opozițional în fiecare cerc. Mulți sunt aderenți ai fracțiunii lui Ugron, cei mai mulți însă vrău să pășescă în acțiune comună cu „partida populară”... — Bravo bravissimo, raportor!..

Țarul în Franca.

La prânzul festiv dat în Cherbourg, președintele Faure ținu următorul toast:

„Cu mare bucurie am întâmpinat astăzi, însoțit de președintele senatului și al camerei, pe Maj. Vostre și pe Maj. Sa împărătesă. Sunt sigur, că răspund sentimentelor națiunii, făcându-mă interpretul urărilor unanime, pe cari națiunea le face pentru familia imperială, pentru domnia ei glorioasă și pentru fericirea Rusiei. Măne Maj. Vostre veți simți în Paris pulsul poporului francez, și primirea, ce se pregătesc Majestaților Vostre, Vă va dovedi sinceritatea prietăniei noastre. Maj. Vostre ați binevoit a veți la Franca, însoțit de o escadră franceză; marina este recunoscătoare Majestații Vostre, și-și aduce aminte cu mândria de numeroșele dovești de simpatie, pe cari i le-a dat ilustrul tată al Maj. Vostre, și de împărășirea la festivitățile din Kronstadt și Toulon. Ridic paharul în sănătatea Majestaților Lor împăratului și împărătesă Rusei!”

Musica intonă imnul rusesc și Marseileasa. Apoi se ridică Țarul și răspunde cu următorul toast:

„Sunt mișcat de primirea simpatică și cordială, ce ni-sa făcut la Cherbourg, și am admirat mult escadra, ce ne-a însoțit, precum și vaporul admirabilității „Hoche”. *Luând piciorul pe pământul unei națiuni amice, împărtășesc sentimentele, pe cari le-a exprimat mai înainte d-l president.* Ridic paharul în onoarea națiunii franceze, a flotei și a bravilor săi marinari. Mulțămesc din inimă d-lui president, pentru urările prietinesce de bună-venire, pe cari le-a exprimat.”

După toastul Țarului musica intonă Marseileasa și imnul rusesc, cari fură ascultați stând în picioare. Țarul conversă apoi cu Faure vr'o 20 minute, și apoi plecă la yachtul „Steaua polară”, de unde împreună cu Țarina merseră la gară. Aci, după-ce își luară remas bun dela președintele republicei, urcară trenul, care la orele 8 și 30 plecă spre Paris. Trenul președintelui Faure plecă cu 25 min. mai târziu.

La Versailles Maj. Lor rusesc încă se urcă în trenul președintelui, care pleacă mai departe la orele 9 și 3 min.

*

Deja des de dimineață alaltăeri, Parisul gemea de sutele de mii, cari ca valurile se rostogoleau pe strade, așteptând cu nerăbdare sosirea Țarului. Timpul era superb, decorațiunile erau gata și întreg orașul avea un aspect imponent.

Trupe de toate soiurile se postau în șpaliere de-a lungul stradelor, și mai ales grupa de călăreți algeriani și turcesci. Spahii și znavii, cari aveau să formeze escorta, ofereau un aspect minunat și erau pretutindeni viu aclamați. Șirul trăsurilor cari duceau pe miniștri, deputați, diplomați etc. la gara Ranelagh, nu se mai sfârșia. Publicul erupea în aclamări, mai ales când trecea câte o persoană mai maroantă, ca arhiepiscopul *Richard*, în ornat de cardinal, generalii *Davoust* și *Saussier*, urmați de suite strălucite etc. Generalul *Saint-Germain*, comandantul trupelor concentrate, călărea de-a lungul frontului, esaminând cu amănuntul ținuta soldaților.

Precis la 10 o. a. m. signale de trompete și tobe anunțară sosirea Majestaților rusești în gara-Ramslagh. Trupele postate la gară prezentară arma, muzicile intonară imnul rusesc și Marseleza, er mulțimea imensă de popor erupe în strigăte entusiaste de urra! la adresa republicii și a Țarului.

Mai întâi se cobori din tren președintele *Faure*, după care urmară Țarul și Țarina. Se făcură imediat unele prezentări, și apoi *Faure* întinzând brațul Țarinei, plecă spre ieșirea din gară, până când Țarul luă frontul companiei de onoare a *gardei republicane*. Împăratul și împărătesa, împreună cu *Faure* se urcară apoi într-o admirabilă calcă, trasă de patru cai negri rusești. La un semn dat de generalul *Saussier* călăreții africani și arabi încungiuară trăsura, care se puse încet în mișcare. Stradele pe cari le percurse convoiul, erau ticosite de omeni, cari erupeau în strigăte atât de frenetice, încât întreceau chiar și bubuitul tunurilor de pe fortăreța *st. Valerien*. Țarina saluta cu zimbet grațios în toate părțile, Țarul însă era tăcut și serios și părea a esamina cu mare interes decorațiunile minunate. Mai ales la *arcul de triumf* și pe *piata Concordia* ovațiunile și entuziasmul poporului își ajunse culmea. Mulțimea nu mai înceta d-a striga „*Vive le Czar! Vive la Russie! Vive la France!*” Femeile la vederera Țarinei, strigau „*Elle est charmante*”. După un mers de o oră părechea imperială sosi la 11 la ambasada rusescă, unde luă un dejun intim și apoi primi vizita soției președintelui *Faure*.

La 2 ore d. a. Țarul și Țarina plecară la *biserica rusescă* între aclamațiunile nesfârșite ale mulțimei. De aci Țarul merse la 3 ore și 20 min. la *Elysée* unde *Faure* îi presenta pe reprezentanții senatului și camerei, cam 500 la număr; apoi făcî o vizită președintelui senatului *Loubet* și președintelui camerei *Brisson*. La orele 4 și 45 Țarul se întorse la ambasada rusescă, unde sosise mai înainte Țarina, întorcînduse dela *biserică*, și unde el era așteptat de ministrul președinte *Meline*, președinții camerilor *Loubet* și *Brisson*, arhiepiscopul *Richard*, nuntial papal, și corpul diplomatic. Imediat începură prezentările.

La 8 ore se dete în *Elysée* un prânz festiv cu 225 tacămuri. La masa de onoare, luară loc Țarul, Țarina, *Faure* și soția lui, precum și alte 14 notabilități.

La 10¹/₂ o. se dete reprezentația festivă în operă.

*

Pressa franceză salută cu entuziasm vizita Țarului.

„*Figaro*” mulțimesc înalților oșpeți pentru ocaziunea ce ei o dau Francesilor, ca aceștia să-si măsoare intensitatea vieții lor morale. „*Soleil*” numesc vizita Țarului o răsplată pentru munca de 25 ani la reorganizarea puterii armate. „*Paix*” declară, că Țarul e simbolul viu al alianței ruso-franceze. „*Autorité*”, din incidentul vizitei, face aluziune la un viitor tron francez.

*

Toastul ținut de Țar, la prânzul dat în *Elysée*, e următorul:

„Sunt adănc mișcat de primirea, ce s'a pregătit împărătesei și mie în marele oraș Paris, reședința spiritului, gusului și a luminei. Fidel tradițiunilor neuitate, am venit în Franca, pentru de-a saluta în D-Ta, d-le președinte, pe capul unei națiuni, cu cari ne unesc legătură atât de scumpe. Precum o dăseși și D-ta, amicitia acosta, prin durată și tăria ei, pôte avé numai o influență binefăcătoare. Te rog, d-le president, a fi interpretul acestor sentimente față cu întregă Franca. Mulțămindu-ți pentru urările făcute împărătesei și mie, beau pentru Franca, și-mi ridic păharul în onorea președintelui republicii franceze!”

*

Din Sofia se depeșeză, că din incidentul vizitei Țarului în Franca, principele *Ferdinand* al Bulgariei conferi ordine înalte diplomaților și agenților diplomați francezi și rusești, acreditați în Bulgaria.

CRONICA POLITICĂ.

— 26 Septembrie.

Trimisul extraordinar rusesc din Sofia, *Tscharicoff*, predete în 3 c. principei *Ferdinand* hotărîrea oficerilor bulgari, cari se află de present în armata rusescă, în care aceștia pretind *rechiământul lor în patriă*. Principele *Ferdinand* s'a hotărît se predea hotărîrea unei comisii de oficeri, care se desbată asupra celei; lui *Tscharicoff* însă îi răspunde, că pretensiunile oficerilor emigrați sunt esagerate; cu toate acestea el, principele, nu se va opune *rechiământului lor în Bulgaria*.

*

În 3 c. a ținut consiliul ministerial belgian o ședință, sub președinția regelui *Leopold*, și a desbatut reformarea armatei belgiene. S'a hotărît ca să se introducă obligamentul general militar, așa ca în cas de resbel Belgia să pôte dispune de o armată de 216.000 capete. Catolicii vîd un mare pericol pentru țară în renovarea acosta, er socialistii, se înțelege, nu vor părtini-o nici-decum. Astfel din nou se va începe lupta, care tot din cauza acosta decursese acum doi ani în parlamentul belgian.

*

Din Belgrad se depeșeză, că între Serbia și Bulgaria s'a iscat *conflict vamal*. Serbia adecă în timpul din urmă a trimis mari transporturi de oi și cai de rasă maghiară la Constantinopole, ceea ce Bulgarilor nu le-a convenit, și astfel din răspunare aceștia nu mai permit ca să se importeze în țara lor oi din Serbia sau să se transporte prin Bulgaria la Constantinopol. Ministrul de comerț sârbesc la rîndul său dete ordin strict tuturor funcționarilor dela granița bulgară, ca să respingă ori-ce product animal din Bulgaria, și astfel să împiedece importul în Serbia.

Șapte femei pe banca acusatilor.

(Raport special al „Gaz. Trans.”)

Clușin, 7 Octomvre n. 1896.

Șapte femei brave mărginene au stat eri în fața curții cu jurați, acuzate pentru calumniare și vătămare de ouore din partea unei vipere veninoase, o plagă și un blăstîm pe capul bietilor omeni, cari îi dau pâinea de toate dîilele.

Solgya Miklos e acesta, de profesiune învățător; om mic, cu barbă roșie rară, slab, palid, ochii vineți fără lucóre, cu privirea lugubră și fără viață. Unguresoc nu scie, căci altfel bucuros ar vorbi, numai atîta mirăe: „*Kérem, bocsánat, akarak*”. femeile toate îl batjocuresc, numindu-l „*hîrău*”.

În uimitor contrast cu tipicul și sinistrul personagiului al lui *Solgya* stau bravele și frumoșele neveste române, ca acuzate; toate în caracteristicul costum mărginean, toate corpolente amazone române, cu ținută demnă și impunătoare, încât storceau admirațiunea tuturor celor prezenți, cărora nu le venia a crede, că sunt țerance.

Sala e indeseuită de public, mai ales străin, care nu se sătura a-le admira în destul. Nu le putea încăpea în cap, cum pot fi nisele fice de țeran atât de culte și inteligente, cu trăsuri așa de fine și nobile! Nu le venia absolut la socotelă.

Ana Istrate e din Boița, de 38 de ani, măritată (Galimănesci, România).

Ana Bulăban n. Drăgușan din Covăs, de 34 ani, măritată.

Ana Constantinescu născ. Bratilesco, din Boița, de 23 ani, măritată.

Paraschiva Bran născ. Coca, din Boița, de 46 ani, măritată.

Maria Cloaje născ. Iantea din Boița, de 37 ani, măritată.

Maria Necșa născ. Sărățeanu din Broșia, de 26 ani, măritată în Sadu.

Ilaria Silvestru, de 24 ani, din Tălmaciu. Toate mame a mai mulți copii.

Apărător li-a fost harnicul nostru avocat din Clușin, d-l *Dr. G. Ilea*.

Tribunalul e compus din juđii *Becsek* și *Bartók*, sub presidentul baronului *Szentkereszthy*; talmaciu profesorul *Lehman*, care cu vorba sa „dragile mele așa și pe dincoale” interpretă cu tot sufletul și din totă inima. Ca totdeauna și acuma a produs mult haz; e Sas din districul Severinului, vorbesce dialectul de-acolo.

Jurați se sortesc din cei 36 următorii: *Dunky, Rózsa, Dicsöfi, Mesticz, Dr. Bogdan, Husznik, Dr. Déak, Eck, Galisster, Fekete, Dr. Szabó, Balogh*; suplenți *Dr. Mihaly, Lászlóczky*.

Substratul acestui interesant proces îl formeză faptul, că acest nenorocit („*pasere, hîrău*”: cum dice *Ana Constantinescu*) în 3 (15) Maiu 1894, când copiii din Boița și jur s'au adunat cu părinții și învățătorii lor în frunte într-o frumoasă livadă la maial, el (*Solgya*) s'a ferit de-a lua parte alături cu ceilalți, ba și pe unii copii i-a oprit. Faptul acesta li-a cădut omanilor cu deosebire însă mamele copiilor, foarte rău; a umblat jupănul *Solgya* chiar și puceat zdravên, încât a zăcut la pat 8 zile. Șapte mame cu subscrierea și pe răspunderea lor au publicat în „*Tribuna*” un articol și pentru acest articol sunt acum trase în judeoată nevestele române.

Presidentul: (cătră *Ana Necșa*) pentru ce-l numiți în articol trădător pe *Solgya*?

Ana Necșa: e spion și trădător; totă Boița o tărăsece la bara justiției. 'L cunoșcem.

Presi.: pentru ce-l numiți *Juda*?

Ana Necșa: e *Juda* trădătorul!

Solgya: (Simțindu-se prea aproape de *Ana Necșa*, care e o nevastă de tot corpolentă, se cam trage cătră mijlocul salei, ca nu cum-va sdravêna femeia să-l apuce de ceafă): *Kérem szabad kerdezi...*

Nu'l aude nimeni. *Solgya* suspină amar, apoi tușesce fariseesce.

Presidentul: ce vrêi?

Solgya: ce înțelege (se uită cu respect cătră acusată) sub *celulă* și *reptilă*?

Ana Necșa: *Loicuința*, de unde se uita de după perdele, cum totii trec și merg la frumoșă petrecere din 3 (15) Maiu e celula despre care vorbim, er *Solgya*, dumnealui, e pasere de cele... (Risete generale în public).

Presid.: (sună clopoțelul) nu e permis a rîde de el.

Paraschiva Bran: facioneză foarte brav; spune, cum *Solgya*, om slab ce e, a oprit pe fetița d-sale, ba a bătut-o, a maltratut-o, pentru-oă e voit să mîrgă la maial. Copila plîngînd venise acasă. Asta a amarit inima ei de mamă și româncă, asta a trebuit să-o aducă la publicitate. Nu a voit ea — Dîmne feresce — să pîrască înaintea publicității pe învățătorul *Solgya*, pentru-că i-a bătut fata (Un țeran din Boița, aflător printre ascultători: „Căci plata și-o va căpăta!...)

Presid.: silențiu!

Paraschiva Bran continuă: ci că a fost așa de miserabil, de și-a bătut joc „*patriotul*!” de toți cari își petreceau, copii, învățătorii și imprună cu ei toți omenii. (Mișcare).

Presid.: mă rog, liniște!

Acusatorul dice, că pentru aceea n'a

vrut să mîrgă, pentru-că acolo au fost demonstrații contra statului și steaguri străine.

Paraschiva Bran (zimbesc ironic, se întorse cătră *Solgya*) of, of! (Iaritate).

Juratul *Dr. Déak*: cum se pörtă acasă învățătorul *Solgya*, avut'ăți vre-o plîngere când-va contra lui?

Paraschiva Bran: tot satul se plînge contra lui.

*

După amêdi la 3 ore.

Presid.: (cătră *Solgya*) De unde scii, că acolo a fost demonstrația antimaghiară?

Solgya (se uită cu frică la cele șapte neveste, ce ședeau în rînd cu d-l apărător *Ilea*, și sculându-se, frumușel se departă de masa lui de acuator și tușesce).

Presid.: pricepi d-ta ce te-am întrebât prin interprete?

Solgya: mă rog frumos, eu din *casă* am auțit (!)

Presid.: avut'ăi soire, că se va face demonstrația?

Solgya: nu; am fost morbos. (Chiar îi deteră pe piele câte-va muier).

La întrebarea presidentului, *Maria Necșa* spune, că acel articol contra lui *Solgya* l'a scris și copilița sa de 5 ani.

Presid.: Pentru-ce?

Maria Necșa: Eu i-am spus să-l scrie, dór' copila ascultă de mine, ca de mamă.

Terminându-se acum interogatorul, își începe *Solgya* „*acusa*”:

Onorabilă curte cu juriu! „Eu în sat, dice dumnealor, oă-s spion unguresco, și feciorii, cari acum intră la cătane, înă așa dice, și de 30 de ori m'au pus prin foi, io apoi m'am indignat. Dér numai articolul acesta a fost scris, celelalte nu; se vede, că tot cam aceste femei au fost pe la „*Tribuna*”. Bărbatul Anei *Istrate* a dis în „*cafana*” din Boița, că: oă ou tine nu dau mîna, căci ești trădător, hoț, tâlhar; apoi eu încă i-am spus...”

Presidentul: Vorbesce la obiect; aici de alt-ceva e vorba, nu de „*cafana*” din Boița.

Solgya: (tace; risete în public, acuzatele rid cu hohot).

Presid.: Dér spune mai departe.

Solgya: Mă rog, *Ana Istrate* mie mare contrară; apoi bărbatul ei mi-e și mai mare; toți peste umăr se uită la mine și agitază în popor.

Presid.: încă odată, a treia oră și mai pe urmă, te fac atent, oă 'ți detrag ouventul, decă mai vorbesci despre alte lucruri.

Solgya: „*Frumos mă rog de iertare, am gătat povestea*” (ipsissima verba. — *Rap.*)

Atîta haz au produs vorbele acestui comediant nenorocit, încât numai cu mare greu și după ce a început d-l *Dr. Ilea* a vorbi, s'a liniștit publicul.

Apărătorul *Dr. Ilea* a vorbit scurt, dér foarte clar. Deore-ce *Solgya* recunose, că e spion, dór' de după perdele — chiar el dice — s'a uitat și a privit la trecători, acusa cade. Citéză paragrafi respectivi din cod. pen. și chiar pe baza fisionării acuatorului cere achitarea acuzatei.

Solgya: „*Dice domnu, că am pirit, e drept, dér, mă rog, bărbatul Anei Istrate mi-o dat cu pumnul în obraz și „vizum repertum” am căpătat....*”

Presid.: Vorbesce la obiect! (ilaritate mare).

Solgya: (forțe desperat): „*am gândit, oă e siobod să vorbesc. Apoi decă îmi dá cu pumnul în obraz cum nu l'oi piri....*”

Presid.: îl intrerupe din nou.

Solgya (tușesce) „*atunci mă rog mulțămim, că am gătat*”.

Dr. Ilea: Dovedesce, că *Solgya* în adevăr e spion, așa precum afirmă acuzatele. Pentru aceea s'a retres după perdele, ca să vedă ce se întâmplă cu copii afară. Din actul de incusă se vede, că toate ale lui *Soldea* sunt minciuni.

Jurații, retrăgîndu-se, după consultare de 1/2 oră enunță verdictul, în înțelesul căruia *două dintre acuzate, Ana Istrate și Maria Necșa, sunt declarate de vinovate*

pe cel delictul calumniarei și vătămării de către comise față cu Solgya pe calea...

Tribunalul apoi se retrage să aducă decanta, pe care o și enunță la 6 ore seara.

Maria Necşa e judecată la 150 fl. pe...

Recurs nu s'a insinuat nici dintr'o...

Bravele noastre Române marginene...

După sfârșitul procesului, țerancele...

Cu trenul de ași diminuează s'au de...

Aleco.

SCIRILE ȚILEI.

— 26 Septembrie.

Regele Serbiei în România. Se oc...

Dimisiunea guvernului din Fiume.

Încă unele amănunte dela Sinaia.

Încă unele amănunte dela Sinaia.

„Am o țără mult iubită, România cea vestită, Dușmanii au vrut s'o ia...

Regina a dat explicație Impăratului...

cele populare: „Baba și Moșnegul“, „Ne...

Deputații italieni au adresat din Vir...

Pentru aplanarea certelor dela gra...

Flotila română intrăgă s'a adunat la...

Abonarea se poate face mai ușor...

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Octomvre 1896 st. v. se deschide nou abonament la...

Table with 2 columns: Duration (pe un an, pe șese luni, pe trei luni) and Price (12 fl., 6 fl., 3 fl.)

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Voci din public*).

Făgăraș, în 2 Octomvre 1896.

Încât privește cestiunea invitării...

Intr'adevăr e nostim de tot, că toc...

Invitarea fișpanului am considerat'o...

*) Pentru cuprinsul celor publicate sub rubrica...

comitetului și nu pretensiunile politice...

Și trebuie să resping cu indignația...

Să mă crezi, d-le deputat, că nici...

În ce privește prietinia accentuată...

Nu e obicei, d-le deputat, pe cât...

Trebuie, în fine, să constat în intere...

Ași dori să știu, cari sunt omenii...

O singură întrebare așa mai avé: și...

Ca încheiere îți declar, d-le deputat...

Dr. Ioan Șenchea.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 7 Octomvre. Fôia oficială...

Paris, 7 Octomvre. MM. LL. rusesi...

Paris, 7 Octomvre. Țarul Nicolae...

București, 7 Octomvre. După ultimele...

Regele Serbiei va veni în țără pe la...

Teatru german. „Die Goldprobe“ de...

D-l Neher s'a dezvoltat în această...

Opereta „Der Obersteiger“ de Zeller...

Astăzi se va da drama în 4 acte...

„ALBINA“ institut de credit și de economie.

DIVERSE.

Câte vieți de om a costat regularea...

Conspectul operațiilor în luna Septemvre 1896.

Table with 2 columns: Item (Numărare, Depuneri, Cambii) and Amount (fl. 10,439.06, etc.)

Table with 2 columns: Item (Depuneri, Cambii, Conto curent) and Amount (fl. 224,258.34, etc.)

V. Bologa m. p. N. P. Petrescu m. p.

V. Uvegeș m. p. comptabil.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil Gregoriu Maior.

Cursul pietei Braşov.

Din 8 Octomvre 1896.

Table with 4 columns: Item, Price, Unit, and another Price. Items include Banenote rom., Argint român., Napoleon-d'ori, Galbeni, Ruble rusesci, Mărci germane, Lire tiroese, Seris. fonc. Albina.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Octomvre 1896.

Table with 2 columns: Item and Price. Items include Reata ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%.

Table with 2 columns: Item and Price. Items include Impr. căil. fer. ung. in aur, Impr. căil. fer. ung. in argint, Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis., Bonuri rurale ungare, Bonuri rurale croate-slavone, Imprum. ung. cu premii, Losuri pentru reg. Tisei și Segedin., Renta de hârtie austr., Renta de argint austr., Renta de aur austr., Losuri din 1860., Acții de ale Băncii austro-ungară., Acții de-ale Băncii ung. de credit., Acții de-ale Băncii austr. de credit.

Table with 2 columns: Item and Price. Items include Napoleondori., Mărci imperiale germane, London vista, Paris vista, Rente de corone austr. 4%, Note italiene.

Depou de făină.

Am onórea a aduce la cunoștința on. public, că

Magazia cu făină,

ce am avut de mai mulți ani în Tîrgul grăului, se află acum în str. Michail Weiss nr. 27.

Cu deosebită stimă:

Elias Mayer din Codlea.

SPIRT contra Reumatismului.

Premiat cu diplome și cu medaliă de aur la espoziția din Cairo 1895 și la espoziția de medicamente din Londra 1896. — Analizat de medici și aplicat în spitaluri cu mare succes ca medicament exterior.

Vindecă iute ori și ce vătămare a corpului așa ca soldina, reuma, ischia, astma și altele.

Durerea de dinți și cap, o alină în cinci minute.

Prețul unei sticle cu instrucția folosirii 1 corună, sticla mai mare 2 corone 40 fileri.

Depou principal în BUDAPESTA la farmacia D. Török József Király-uteza Nr. 12 și D. Dr. Egger A. Váci körut Nr. 17, se mai află la toate farmaciile din capitală, și la cele mai multe din provincie cum și la Producătorul:

Widder Gyula,

farmacist S.-A.-Ujhely Nr. 71.

Comandele din provincie se efectuează punctual.

Se află în Braşov la farmacia D-lor Kelemen Ferencz, Ales. Jekelius, Schuster K., Roth V.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscrisei administrației. In cazul pu-

blicării unui anunț mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans-

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Large railway schedule table with multiple sections: Budapesta - Predeal, Ghiroș - Turda, Copsa-mică - Sibiu - Avrig - Făgăraș, Simeria (Piski) - Hunedóra, Braşov - Zărnești, Mureș - Luduș - Bistrița, Arad - Timișoara, Cucurdea - Oșorhei - Regh.-săsesc, Sibiu - Cisnădie, Sighișoara - Odorhei-săcesc.

Notă: Orele însemnate în stânga stațiilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadrați cu linii mai negre însemnăză orele de noapte.